GAZETA KRAKOWSKA

N^ro. 42.

Z KRAKOWA DNIA 26 MAIA 1819. ROKU WE SRODE

Z Warszawy d. 18 Maia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c,
Xże NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Maiąc sobie przedstawione przez Kommissyią Rządową przychodów i Skarbu, iż niektórzy cudzoziemcy w kraiu tuteyszym zamieszkali, którzy żadnych gruntów nie posiadali, tudzież kraiowcy, dopraszaią się, aby im osady w dobrach Rządowych z dobrodzieystwami dla obcych kolonistów służącemi nadane były, postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

Art. 1. Dobrodzieystwa uchwałą Naszą z dnia 3 Maia 1817 roku dla kolonistów z obcych kraiów przybywaiących zapewnione, mogą bydź rozciągnionemi do cudzoziemców od dawna w kraiu tuteyszym zamieszkałych, żadnych gruntów nieposiadaiących, tudzież do kraiowców także żadnych gruntów nieposiadaiących, ieżeli kwalifikacyie ich przez Kommissyią Rządową przychodów i Skarbu zostaną przyznanemi.

Art. 2. Kraiowcy, którzy grunta w dobrach dziedzicznych posiadali, kiedy o udzielenie im gruntów w dobrach Rządowych z dobrodzieystwami dla kolonistów z zagranicy przychodzących zapewnionemi, konkurrować będą, obowiązani są usprawiedliwiać przez zaświadczenia, od właścicieli dziedziców tey ziemi, na którey siedziali, iako w żadnych względem tychże nie zostaią obowiązkach.

Art. 3. Wszyscy osadnicy i koloniści, którzy otrzymali grunta z dobrodzieystwami uchwałą z dnia 3 Maia 1817 roku dla kolonistów oznaczonemi, i ci, którzy ie z temiż dobrodzieystwami otrzymywać będą, nie maią prawa przedawać gruntów, ani domów, przed upłynieniem lat wolności, przedaże takowe za nieważne maią bydź uważanemi, a przedaiący równie, iak i kupuiący każdy z osobna karze opłaty iedney czwartey części summy za sprzedaż umowioney, podlegać maią.

Art. 4. Każdy osadnik i kolonista, któryby chciał przedać swoią osadę po upłynieniu lat wolnych, obowiązanym iest

udowodnić naprzód: iż dopełnił wszystkich kondycyy przy weyściu w possessyią przyiętych, nadto, powinien opłacić czynsz za wszystkie lata wolności, taki, iaki na opłatę po wyyściu lat wolnych będzie przeznaczonym, tudzież Laudemium, dopiero wtenczas konsens do przedania będzie mu dany od władzy właściwey.

Art. 5. Gdyby osadnik lub kolonista po upłynieniu lat wolnosci nie przedaiąc swoiey posady, chciał ią opuścić w zamiarze uniknienia obowiązków, którym po upłynieniu lat wolnych podlegać powinien, od takowego wymaganem będzie to wszystko, co w artykule powyższym 4 na przedaiących iest przepisano.

Art. 6. Wolno będzie osadnikom i kolonistom, przedawać ich osady za odebraniem konsensu, i opłatą Laudemii tylko, kiedy udowodnią, że po upłynieniu lat wolnych, przez czas podwóyney ilości lat wolnych odpowiadaiący, ciągle zamieszkali, i obowiązki na siebie przyięte zupełnie i regularnie wypełniali.'

Wykonanie ninieyszego postanowienia Kommissyi Rządowey przychodów i skarbu polecamy, które w Dzienniku praw umieszczonem bydź ma.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 4go Maja 1819 r.

(podp.) *Zaiączek.*

Minister Prezyd. w Kommis. Rząd: Przychód: i Skarbu (podp:) J. *Węgleński.*

Radca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady (podp.) *Kossecki.*

Z Peterzburga d. 16 Kwietnia d. k.

Naczelnik głównego sztabu, Xiążę Wołkoński, przez rozkaz z dnia 13 b. m. obwieścił woysku, iż N. Cesarz rozkazał; we wszystkich pieszych pułkach gwardyi i woyska mieć dla strzelców sygnalne rożki, po dziewięć w każdym batalionie, a w pułkach jegierskich po 13 w batalionie.

Metoda wzaiemnego uczenia zaprowadzona już iest w szkołach żołnierskich: w Petersburgu, Mohilewie, Omsku, Kiiowie i Odessie gdzie nie tylko dzieci, ale i lud dorosły z pomyślnem skutkiem ucza.

Dnia 10 Marca umarł w Omsku dowódca oddzielnego korpusu woysk w Syberyi rozłożonych, Jenerał Porucznik Glazenap.

Jan Muchin uczeń Chemii w Akademii Cesarskiey umieiętności, wydał niedawno xiążkę pod tytułem: „O cudownych, czyli nadzwyczaynych deszczach i o kamieniach meteorycznych spadaiących z powietrza„ o którey dziennik tuteyszy Syn Oyczyzny tak mówi:

„W niektórych numerach Syna Oyczyzny r. z. umieszczone były wyimki z tego dzieła. Cudowne deszcze, to iest, spadaiąca z powietrza siarka, popiół, piasek, deszcze krwawe i ogniste, a nadewszystko kamienie, od naydawnieyszych czasów były przedmiotem podziwienia i strachu w umysłach słabych i nieoświeconych, a ciekawości w badaczach przyrodzenia. Przez długi przeciąg czasu fizycy zaprzeczali istnieniu Aerolitów, przypisuiąc takowe samym wymysłom i przesądom pospólstwa. Nakoniec kiedy rzeczywiste ich istnienie dowiedzionem zostało przez liczne doświadczenia, nayznakomitsi badacze przyrodzenia iako Laplace, Howard i wiele innych, zatrudnili się rozłożeniem ich chemicznem i domy-

słami o ich pochodzeniu. Historyia tych nadzwyczaynych ziawisk w powietrzu, wykład ich, rys wszelkich uwag względem ich własności i pochodzenia są przedmiotami tey Xięgi, czyniącey zaszczyt nauce i pracowitości P. Muchin. Ile nam wiadomo, iest ona pierwszem dziełem tego rodzaiu w ięzyku Rossyyskim. Osoby trudniące się naukami przyrodzenia znaydą w niey uwagi, odkrycia i wiadomości, iakie tylko w tym przedmiocie dotychczas do znaiomości naszych doszły. Oddaleni zaś od bibliotek i towarzystw uczonych z ukontentowaniem to dzieło czytać będą i przekonaią się, iż nic w przyrodzeniu nie ma nadzwyczaynego, a wszystko się dzieie według przepisow, iakie Wszechmocna dziełu swemu zakreśliła prawica, dozwalaiąca człowiekowi podnieść brzeg zasłony zakrywaiącey przed śmiertelnemi oczyma cuda przyrodzenia. Ta Xiążka zawiera następuiące ro działy 1) O deszczach siarczanych. 2) O deszczach czerwonych, czyli tak nazwanych krwawych, z dodatkiem, o spadaiących z powietrza w postaci deszczu rozmaitych owadach. 3) O popiele spadaiącym z powietrza. 4) O piasku tąż drogą spadaiącym. 5) O deszczach kleiowatych. 6) O kamieniach i bryłach żelaznych także z powietrza spadaiących. — a) Zdanie powszechne o kamieniach i bryłach takowych, tak dawnych iak nowych Chemików. b) Karta chronologiczna wszystkich takowych kamieni i brył z ich opisem. c) O niektórych bryłach żelaza samorodnego znalezionych w rozmaitych mieyscach kuli ziemskiey. 7) O pochodzeniu kamieni i brył żelaza spadłych z powietrza. Na końcu xiążki są dwie tablice wskazuiące kiedy, gdzie i iakie tego rodzaiu ziawiska spostrzeżonemi były i t. d.

Z Paryża d. 8 Maia.

Gdy Kanclerz d. 3 z powodu rocznicy powrotu do Paryża życzył Królowi w imieniu izby Parów naydłuższego życia, rzekł Monarcha do niego: „Poruszonym iest życzeniami, które mi składasz; lecz późniey czy prędzey wypłacić dług naturze muszę. Wiadomo iednak WPanu, iż we Francyi Król nie umiera.„ (Dawny sposób mówienia we Francyi, co do następstwa tronu.)

Król miał zezwolić na powrót 5 wygnańców, to iest: Marszałka Soullt, Xcia Bassano (Mareta), Poety Arnault, Marszałka Grouchy i P. Forbin d'Argenson. Szósty Felix Lepelletier otrzymał pozwolenie bawienia we Francyi przez miesiąc. (Niedawno powstał mocno dawny Emigrant przeciw temu środkowi. Jeden z Ministrów odpowiedział mu: „Mci Panie wygnany wczoray, czemuż iesteś tak surowym względem wygnanego dzisiay!)

Stosownie do układów z Stolicą S. konkordat r. 1801 ma bydź niezawodnie we Francyi przywrócony, i Król mieć iedynie będzie prawo do osadzania biskupstw. Wyznaczona iuż iest Duchowna kommissyia z 11 członków do roztrząśnienia i ułożenia spraw Kościoła Francuzkiego.

Xże Talleyrand wyiechał z Paryża do Valençay, i zabrał z sobą Xiędza, który miewać będzie dla niego Mszą w Kaplicy iego zamku.

Przybył tu Hr. Woroncow, były Rossyyski Ambassador w Londynie, dla o-

żenienia swoiego syna Jenerała, który tak przykładnie dowodził Rossyyskiemi woyskami we Francyi, z Hrabianką Branicką.

Nieprzyiemno iest ultraroialistom, iż były Minister Molé, którego spodziewali się wprowadzić znowu do Ministeryium, odstąpił ich partyi i połączył się z liberalnemi Parami. Utworzyła się teraz nowa partyia, do którey na poważnieysze członki Parów i izby Deputowanych wchodzą. Miewa ona częste naradzenia nad przychodzącemi do izb przedmiotami; członki izby Parów zgromadzaią się u Xcia Choiseul, a członki izby Deputowanych u P. Ternaux. (Ultraroialiści nazywaią tę partyią, która zgromadza się u P. Ternaux, Merinosparte, z powodu utrzymywanych przez niego fabryk.)

Jzba Deputowanych przyięła d. 5 resztę artykułów proiektu do ustawy względem dzienników większością 198 przeciw 43 głosów.

Urządzaią tu teraz trzy Kościoły dla Ewangelickiey służby Bożey.

Z Londynu d. 7 Maia.

Xże Rejent przeieżdza się po ustaniu bólów pedogry; mówią, iż d. 13 powróci do Carltonhouse i da publiczne posłuchanie.

Gazeta Morning-Chronicle zastósowała do teraźnieyszego Ministra skarbu napisany niegdy przeciw Lordowi North artykuł. Nim przystąpi (wyrażono pod owczas po pokoiu 1763 roku) do pomnożenia przez budżet długow kraiowych (które na owczas szóstą tylko część teraźnieyszych wynosiły) niechay się lęka, aby nie był znieważony i pognębiony, gdyż naród nie dozwoli podczas pokoiu zaciągać nowych długów bez zmnieyszenia dawnieyszych i ulżenia swoich ciężarów.

Porucznik Parry, który dowodzi nową do bieguna północnego wyprawą, pożegnał już admiralicyią

P. Harrison z Kanterbury założył się o 300 gwineów, iż z mieysca tego zaiedzie w 3 godziny 56 mil Angielskich (11 Niemieckich) konno do Londynu. Potrzebował do tey podróży 11 koni, i stanął na mieyscu we 2 godzinach i 57 minutach niebardzo się zmordowawszy.

D. 3 b. m. wprowodził P. Grattan do niższey izby rzecz o katolikach. Popierał wszystkiemi siłami ich żądanie o przypuszczenie do równych praw i przywileiów z ich braćmi Protestantami, żądał, aby izba zastanowiła się, czyli niebyłoby słuszną rzeczą uchylić zupełnie ustawę, wyłączaiącą Katolików od publicznych urzędów. W kilkogodzinney swey mowie usiłował dowieść, iż Religia Katolicka od Protestanckiey mało się różni; obie są spowinowacone, bo w iednego Zbawiciela wierzą i iednego czczą Boga; cała różnica zachodzi tylko w obrzędach służby Bożey. Przywodził za przykład wiele Katolickich kraiów, w których Protestanci równych praw z Katolikami doznaią, i wnosił ztąd, iż Anglia nie może się także żadnych złych, tak w politycznym, iako i religiynym względzie z przypuszczenia swych braci Katolików do równych praw, obawiać skutków. Wniosek iego popierali Lord Normady, PP. Croker i Becher, a przeciw niemu mówili PP. Lesslie, Forster i Brandlów. Spory trwały aż do godziny 2giey po północy nazaiutrz, lecz wniosek większością 243 przeciw 241 głosów odrzucony został.

Wczoray nakoniec zdał tayny wydział dawno oczekiwaną sprawę o stanie Banku, która zawiera w treści: Po dokładnem rozważeniu położenia Banku i zasiągnieniu w tey mierze od nayznakomitszych tuteyszych kupców, a mianowicie PP. Baring, Rotschilt, Hasman i Haldimand rady, nie podobną iest rzeczą, aby Bank od 1go Lipca r. b. mógł znowu wypłaty swoie w gotowiźnie uskuteczniać, gdyż do tego potrzebaby mu do 40 mill. gotowizny, a nabycie oney przyprowadziłoby Bank do naruszenia własnych kapitałów, co przy teraźnieyszym nizkiem biegu papierów przyniosłoby mu znaczną stratę. Wydział poda e zatem izbie dokładnie z powyższemi kupcami rozważony następuiący plan: Bank ma od 1go Lutego 1820 zacząć w gotowiźnie wypłacać za swoie bilety w kwocie 60 uncyy złota po 81 Sz. za uncyią, od 1go Października tegoż roku bilety po 79 Sz. i 6 d. a od 1go Maia 1821 bilety po 77 Sz. 10 1/2 d. —— Jak tylko zdanie tey sprawy odczytane zostało, zapytał się zaraz P. Tierney Kanclerza skarbowego, iaki iest plan iego, który ma izbie podać, i czyli myśli proponować pożyczkę. Kanclerz odpowiedział podług zwyczaiu krótko, iż póki nie poda izbie budżetu, nic nie chce o planie swoim mówić; i wszystkie wieści o pożyczce aż do tey chwili są zawczesne. —— P. Tierney doniósł potem, iż we wtorek d. 18 Maia wniesie o zamienienie się izby w tayny wydział, dla zastanowienia się nad stanem narodu.

P. Litleton wniósł d. 4 w niższey izbie o zniesienie lottryy; lecz wniosek iego został większością 49 głosów odrzucony.

Opozycyyna strona odniosła wczoray w izbie niższey nad Ministrowską zwycięztwo, ponieważ większością 149 przeciw 144 głosów utrzymała wniosek, iż będzie wyznaczona kommisyia do roztrząśnienia urządzenia względem obierania Reprezentantów w Szkocyi, któremu zwycięztwu towarzyszyły nawet głośne radości okrzyki, i uważaią go iako pierwszy krok do reformy parlamentu.

Pisma nasze zawieraią z północney Ameryki następuiące wiadomości:

Podług doniesień z Nowego-Jorku pod d. 10 Kwietnia, odebrano tam wiadomość, że Jenerał powstańców południowey Ameryki Paez uderzył d. 6 Marca na woyska Królewskie pod Jenerałem Morillo przy Cassangua i one pobił; z woysk Królewskich poległo na placu boiu 600 ludzi, a powstańcy liczyli tylko 64 zabitych. Jenerał Bolivar oczekiwał 2500 zaciągnionych w Anglii ludzi. Do Juan Griego przybyło iuż 500 Anglików, a skoro reszta nadciągnie, przedsięwzięta zostanie wyprawa przeciw Kumana w liczbie 6000 ludzi, przez połową z Anglików, a przez połowę z powstańców kraiowych pod Jenerałem Ondinett złożoną, którą Admirał Brion wspierać ma 15 wojennemi okrętami. —— Okręt Irresistible o 14 działach zabrał Hiszpańsko-Królewski bryg Noreyda o 18 działach i 142 ludzi maiący osady, i do St. Margareta zaprowadził.

Z Aux Cayes (na St. Domingo) miano w Baltimore doniesienie, że Jenerał Boyer, Prezydent Rplitey *Haytańskiey*, ścigał w 5000 ludzi część woyska Chrystofa, i że codziennie oczekiwano stanowczey bitwy.

Prezydent Ziednoczonych Stanów, P.

Monroe, przedsięwziął podroż do Norfolk, Wilmington, Charlestown i Sawanny, dla przekonania się o stanie obrony tamteyszych portów i brzegów. Mowią, iż towarzyszy mu w tey podroży Jenerał Jakson.

Doniesienia z Limy zachodzą do 7 Grudnia. Do tego czasu panowała tam zupełna spokoyność, i miany za zgubiony Królewski okręt S. Karol z woyskiem z Kadyxu, przybył do tamteyszego portu.

Lord Cechrane opuścił d. 22 Grudnia St. Jago i udał się do Valparaiso, dla obięcia nad flotą powstańców Chili dowodztwa. Banderę swoią zawiesił na zabranym okręcie Maryia Izabella. Don Emanuel Blanco dowodzi pod nim na okręcie S. Marcin o 60 działach.

Fregata Ziednoczonych Stanów Kongress, pod Kapitanem Henley, znayduie się w Norfolk w zupełney gotowości do przedsięwzięcia podroży około świata. Chce ona około przylądka Dobrey nadziei opłynąć, przebiedz morza Indyyskie i ciche, a w powrocie do przylądka Horn zawinąć. Jest to pierwszy Amerykański okręt, który przeydzie przez drogę Sunda; ma na sobie do 30 kadetów, okaże wielu nieznaiomem narodom swoią banderę i za dwa lata dopiero do kraiu powroci.

Nagraniczni Indyianie dopuszczaią się znowu zaczepki, i złupili między innemi wiele Amerykańskich pocztowych wozów. Wysłano przeciw nim woyska.

Jenerał powstańców południowey Ameryki Mac Gregor czynił przygotowania przeciw Porto-Bello.

Z Minchen d. 5 Maia.

Kommissyia skarbowa drugiey izby ukończyła iuż rozbior budżetu, i iak zapewniaią wniesie go d. 8 b. m. do izby. Ministrowie naradzali się często z rzeczoną kommissyią względem zaprowadzenia iakiey tylko można w wydatkach oszczędności. Minister spraw zagranicznych zezwolił na odcięcie od wydatków iego wydziału 50,000 Złr. Minister spraw wewnętrznych 100,000 Zr. Minister skarbu 250,000 Złr. Od wydatków wydziału Ministra sprawiedliwości nie można było od podaney w budżecie kwoty nic odciąć.

Dzisieysze posiedzenie drugiey izby, na którem znaydował się Minister sprawiedliwości Hr. Reigersberg, zaczęło się od przełożenia 38 nowych podań. Daley odczytane i sprostowane zostały do głosowania pytania względem wniosków 1) zabronienia żydom chodzenia z towarami po domach; 2) podniesienia pomyślności kraiowey przez ożywienie rzemiosł i rolnictwa. Potem P. Aretin zdał w imieniu pierwszey kommissyi obszerną sprawę o proiekcie do ustawy względem uporządkowania hypoteki. Wniosek iego był za przyięciem tego proiektu z niektóremi odmianami, i podał oraz nowy proiekt względem urzadzenia hypoteki, z prośbą do Króla, aby raczył na przyszły rok zwołać Stany, dla uzupełnienia tey ważney części prawodawstwa. Naradzenie się nad tym przedmiotem odłożone zostało przez Prezesa do 10 dni. Potem Sekretarz szostey kommissyi Behr wezwany został do przeczytania przeyrzanych przez niego tymczasowo wniosków. Jedenaście pierwszych oświadczono częścią za ułatwione, częścią iako do Izby nie należące, a 13 następnych, pomiędzy któremi Stephanisa o ulepszeniu szkół, Bestelmaiera o zniesieniu kommissoryiatów po miastach, Trotta

o zaprowadzeniu assekuracyi ogniowey, Lindera o ulepszeniu przepisów względem służących, Schätzlera o ustanowieniu banku narodowego, Hofstetensa o ulepszeniu urządzenia woyskowego, Trotta o ustawie względem rzemiosł, Riederera o przypuszczeniu żydow do obywatelstwa, &c. odczytane i do dotyczących się kommissyy do wypracowania odesłane zostały. — Pod zeszłym Rządem, rzekł P. Weinbach na posiedzeniu d. 1 b. m. znaydowało się w całey Bawaryi 361 rodzin żydowskich, które 2000 dusz wynosiły. Teraz z przybytemi nowemi cyrkułami znayduie się 49,000 żydów. W. r. 1287 zostali w Minchen wszyscy żydzi wyrznięterni, a reszta w liczbie 180 osób, która schroniła się do synagogi, spaloną została. Teraz są bogatemi. Dawniey nazywanemi byli Kammerknechte (parobkami) Cesarzów, ponieważ w potrzebie dostarczać musieli pieniędzy. Czemużby teraz niemieli poczytać sobie za zaszczyt nazywać się także parobkami Króla? — P. Utzschneider, przymawiaiąc się do wniosku względem zabronienia żydom chodzenia z towarami po domach, rzekł: Żydów iako obywateli ograniczyć nie możemy; wszakże ludzkie rozporządzenie r. 1813 podaie im sposobność do połączenia się z innemi obywatelami, i sami są winni, ieśli tego uczynić nie chcą. W Minchen znayduie się wiele żydowskich uczniów u rzemieślników, i wiele żydowskich synów chodzi do szkół publicznych. Nie potrzeba więc nowego ich urządzenia; droga do zbliżenia się iest iuż wskazana; iuż są obywatelami. Zamiarem moim iest, aby nazwisko żyda zupełnie zniknęło, i dla tego popieram zabronienie im chodzenia z towarami po domach, ażeby między niemi i innemi obywatelami nie było rożnicy. Niechay zarowno z niemi prowadzą handel i rzemiosło, zbliżą się do nich; nikt im nie będzie przeszkadzał i zniknie nazwisko żyda.

Z Karlsruhe d. 8 Maia.

Na posiedzeniu izby drugiey Stanów Badeńskich d. 3 b. m. wnioski o zaprowadzenie sądu przysięgłych, o oddziale sprawiedliwości od administracyi i zaprowadzenie publicznego postępowania w sprawach cywilnych i kryminalnych, o zniesieniu pańszczyzny i dziesięcin, odesłano do dotyczących się kommissyy, które tu oddziałami nazywaią. Toż samo nastąpiło względem ważnego wniosku Deputowanego Knapp, (Traktiera i właściciela Dóbr w Appenweier) o edykcie z d. 16 Kwietnia względem stosunków prawnych między wyższym stanem i właścicielami dóbr. Polegaiąc na zasadzie, iż każdemu Deputowanemu wolno wznieść proiekt, któryby nie przechodzi działań izby, zwraca iey uwagę, iż edykt z d. 16 Kwietnia sprzeciwia się konstytucyi, wnosi zatem, aby prosić W. Xcia, iżby nie kazał wykonywać tego edyktu, i rozkazał wnieść stosowny w tey mierze do izby proiekt. Cała izba zgodziła się na ten wniosek wyiąwszy dwóch Deputowanych. — Wniosek Deputowanego Deimling o odpowiedzialności Ministrów, lubo od wielu członków był popierany, odłożyła iednak izba naradzanie nad nim do 2 miesięcy. — Na posiedzeniu d. 5 podanych ieszcze zostało 9 wniosków, iako to o ulepszeniu ustawy o obiorach i podziale Deputowanych na oddziały, o reformie urzędu rewizyynego, o zniesieniu pismaków po kancelaryiach;

o zaprowadzenie dzielnych środków przeciw żebractwu i włóczęgom, o ulepszeniu stanu nauczycielów, o zamianie podatku konsumpcyynego na inny, i t. d. Ostatni odłożyła izba, aż będzie rzecz o skarbie, a inne odesłała do oddziałów. — D. 6 naradzała się izba w swoich wydziałach. —— Na publicznem posiedzeniu d. 7 wniósł Kommissarz W. Xcia nowe urządzenie ceł, poczem izba zawiesiła publiczne swoie posiedzenie do 10 b. m.

W Wczorayszey Rządowey gazecie znayduią się dwa rozporządzenia względem spraw, które na przyszłość należeć będą do Ministerstwa spraw wewnętrznych, i względem podziału spraw po zniesionych Ministerstwach.

Z Jena przybył tu Professor Oken, dla starania się o mieysce w Uniwersytecie Freyburskim, ale znalazłszy trudność, powraca do Jena, złoży swoie profesorstwo i trudnić się iedynie będzie wydawaniem swego dziennika Jsis.

Po kilku latach widziemy znowu od 3 Maia przy Dworze naszem Posła Szwedzkiego w osobie Barona Hyort.

Z Sztokolmu d. 7 Maia.

Zapowiedziany tu iest na około 50 arkuszach wyyść w tym roku z druku maiący opis Kościoła tuteyszego Ritterholm przez Kamerjunkra Rothlieb. 500 letni ten gmach, który z rozkazu ostatniego zmarłego Króla i powiększey części iego prywatnym kosztem zupełnie wyporządzony został, uważany iest iako pomnik narodowy, ponieważ w podziemnych swoich sklepieniach zawiera większą część tego, co Szwecyia miała wielkiego i szlachetnego, Królow, Hetmanów i Mężów stanu, którzy byli zaszczytem i sławą swey oyczyzny, a w górnych do 4000 znaków zwycięzkich.

Z Gotenburga donoszą, iż przybyli tam z środziemnego morza żeglarze nie mogą nachwalić dobrego obchodzenia się Barbaryyczyków z wszystkiemi Szwedzkiemi okrętami. Skoro postrzegą banderę Szwedzką, nie wchodzą w cale na okręt, ale w przepływie życzą iey szczęścia i oświadczaią swą przyiaźń. — Cały tey wiosny połów śledzi pod brzegami Gotenburga, wynosił do 5000 beczek.

Znane dotąd w kraiu naszem gatunki zwierząt składaią się z 60 ssących, 22 niessących, 270 ptastwa, 127 ryb i przeszło 2000 gatunków robactwa.

Z Madrytu d. 20 Kwietnia.

Nic tu ieszcze z pewnością niewiemy o przyszłem zaślubieniu Króla.

Bogaty konwoy z 5 okrętów złożony, który pod zasłoną fregaty Sabina d. 9 b. m. z Werakrux do Kadyxu zawinął, i oprócz wielu drogich towarów, w gotowiźnie i srebrze 2 mill. Piastrów przywiózł, sprawił pomiędzy kupcami wielką radość. Konwoy ten był kilkakrotnie nadaremnie od korsarzów rokoszańskich napastowany. Oczekuią w temże mieście w krótce bogatszego ieszcze konwoiu. — Z Werakrux piszą pod d. 2 Lutego, że stan tey prowincyi od zeszłego miesiąca znacznie się polepszył; przeszło 1000 rokoszanów przyięło z naczelnikami swoiemi przebaczenie Królewskie, i zostaią tylko ieszcze pod bronią Contumax, Gnadelupo i Vitoria, którzy z 20 do 30 stronników błąkaią się w odległych okolicach; lecz trudno, żeby uyść potrafili przed ścigaiącem ich woyskiem.

DODATEK DO N^{ro} 42. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 26 MAIA 1819 ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa* —

Towarzystwo Naukowe złączone z Uniwersytetem Jagiellońskim, chcąc szczególne dobrodzieystwa *Władysława Jagiełły* nayżywszą uczcić wdzięcznością, za przeniesienie tuteyszey Akademii z Miasta Kazimierza do pamiętney w dzieiach Narodu Polskiego Stolicy, w którey przez tyle wieków Oycowskiey troskliwości wspaniałomyślnych Monarchów doznaiąc, i na chlubne imie Matki Muz Polskich zasłużywszy, stała się godną nowey Opieki trzech Naypotężnieyszych w Europie Mocarstw, odbędzie z zwykłą uroczystością w Amfiteatrze Szkół Nowodworskich na dniu 31 Maia r. b. o godzinie 11 przed południem publiczne posiedzenie w niżey opisany sposób:

1. JW. Felix Radwański, zagai posiedzenie uwagami, iakieby posłużyć mogły do wydania dokładnego obrazu starożytnego Miasta Krakowa.

2. JW. Józef Jaousiewicz, czytać będzie dalszy ciąg rozprawy o Przestępstwach i Karach.

3. W. Emanuel Jankowski, zamknie to posiedzenie Rozprawą: O znakomitszych nieprzyiaciołach Filozofii, i powodach, które ich do uwłaczania tey umieiętności nakłonić mogły.

Czaykowski, Sek. Tow. Nauk.

Z Bruxelli d. 10 Maia.

Proiekt do ustawy względem opłaty od kawy do wewnętrzney potrzeby użytey, przyięła druga izba Stanów jeneralnych większością 53 przeciw 33 głosów.

Nadeszła tu wiadomość, że Hollendrzy na końcu Września odebrali osadę Polembong, przymusiwszy Anglików do ustąpienia z niey, i poymawszy będącego tam Rezydenta Angielskiego, którego iednak mieli zaraz do Angielskich posiadłości odesłać.

Od brzegów Menu d. 11 Maia.

Seym związku Niemieckiego wyznaczył na posiedzeniu d. 6 b. m. kommissyią do zgłębienia wniosku Weimarsko-Gotayskiego względem Uniwersytetów Niemieckich. Co się tycze podanego przełożenia od związku kupców i fabrykantów Niemieckich, większa część Posłów iest za tem, iż należy coś dla nich zrobić. —

Kupcy Francuzcy, którzy znaydowali się na iarmarkach Frankfortskim i Lipskim chwalą przedsięwzięcie związku kupców i fabrykantów Niemieczkich. Sądzą oni, że Niemcy, Hollandyia i Francyia wezmą się za ręce i przymuszą Angliią do uznania powszechney wolności handlu. kupcy zaś Angielscy nazywaią zamysł związku kupców i fabrykantów Niemieckich czczem uroieniem.

Cechy i kongregacyie utrzymuią w Frankforcie zawsze ieszcze dawne swoie przywileie i nie dozwalaią nic do miasta wprowadzać, co może tam bydź robionym. Podczas ostatniego iarmarku obcy stolarz wprowadził tam dwie bryki stolarszczyzny, którey mu tamteysi stolarze większą część potłukli. —— Obwieszczenia nawet teatralne musiały bydź odmienione. Wyraz: „ Za nayłaskawszem pozwoleniem „ obrażał wolnych Frankforczyków. Magistrat Frankfortski, mówiono, nie może nazywać się „ nayłaskawszym. „ Teraz kładą tylko na obwieszczeniach: „ Za wysokiem pozwoleniem Zwierzchności. „

Mówią, iż Stany Hanowerskie sprzeciwiaią się odmianie dotychczasowey, konstytucyi a mianowicie zaprowadzeniu dwóch izb, przypuszczeniu do reprezentacyi klasztorów, zniesieniu płacy dla Deputowanych, zbyteczney powadze Marszałka dziedzicznego, i t. d.

Gazeta Opozycyyna Weimarska podaie dwie głowne przyczyny dla których P. Kotzebue nienawidził Uniwersytety Niemieckie: 1) Spalenie iego pism w Wartburgu; 2) Ze nie podobał się iego obraz sposobu uczenia w Uniwersytetach, do którego dla przypodobania się dobierał nayiywszych kolorów. — Gazeta Hanauska słusznie sądzi, iż gdyby rana Sanda (zabóycy P. Kotzebue) była niebezpieczną, nie żyłby od 23 Marca do 6 Maia. Znaiąc anatomiią, gdyby chciał był się zabić, pewnie trafiłby był w samo serce.

Z Sztuttga-du d. 6 Maia.

Xże Paweł Wirtemberski trwa przy swoim uporze względem powrotu do oyczyzny, i oświadczył, iż Francyi nie opuści. Król pomimo tego kazał go na nowo po przyiacielsku do powrotu wezwać, zapewniaiąc mu iako bratu spokoyne i szczęśliwe w oyczyznie i na łonie rodziny pożycie.

W pismach Niemieckich czytamy następuiące pismo, które Xże Paweł Seymowi związku Niemieckiego podał:

Wysoki Seymie Związku Niemieckiego! N. Król Wirtemberski oświadczył mi przez swoiego Ministra Hr. Zeppelin pod d. 20 Lutego, iż na mocy Wirtemberskiey ustawy względem Rodziny Królewskiey, appanaże moie wzięte na nowo pod sekwestr zostaną, ieżeli w przeciągu 4 tygodni z rodziną moią do kraiu nie powrocę. Przez sekwestracyią moich appanażów wymuszono na mnie przed rokiem uznanie tey ustawy. Rzeczona ustawa nie zapewnia mi nawet praw naturalnych, których iako obcy mógłbym tu we Francyi używać, i nie zasłania mnie przeciw targnieniu się na moie appanaże iako domniemanego Następcy tronu. N. Król Wirtemberski odrzucił nawet pośrednictwo N. Cesarza Austryiackiego, do którego się w tey mierze udałem. Po tak przykrych dla mnie zdarzeniach, nie pozostaie mi iak oświadczyć Wysokiemu Seymowi Związku Niemieckiego, iż nie mogę z rodziną moią do Królestwa Wirtemberskiego prędzey pwrócić, poki stósownie do 13 artyku-

łu Aktu Kongressu Wiedeńskiego nie będzie tam porządek konstytucyyny zaprowadzony, i moie stosunki względem kraiu i Króla nie będą konstytucyynie oznaczone. Pragnę oraz przez Wysoki Seym bydź zasłonionym przeciw wszelkim gwałtownym krokom, które z tego powodu mogłyby nadal przeciwko mnie nastąpić. — W Paryżu d. 19 Kwietnia 1819.

Wysokiego Seymu Związku Niemieckiego
Nayprzychylnieyszy
Xże Paweł Wirtemberski.

Dnia 24 i 25 *Maia* 1819.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Przenicy	21	—	20	—	18	—	16	—
— Zyta	11	—	10	—	9	15	9	—
— Jęczmienia	9	—	8	—	7	15	6	15
— Owsa	5	15	5	10	5	—	4	15
— Jagieł	42	—	37	—	33	—	30	—
— Grochu	10	—	9	—	8	—	7	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Cena Zboża
W Warszawie d. 15 *Maia.*

Korzec Pszenicy	od Złp.	20	do	36.
— — Żyta	— —	14	—	18
— — Jęczmienia	— —	12	—	16.
— — Owsa	— —	9	—	11.
— — Grochu	— —	16	—	18.

Cena Zboża
W Gdańsku d. 14 *Maia.*

Łaszt 28 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	680	do	900.
Żyta	— —	520	—	540.
Jęczmienia	— —	360	—	400.
Owsa	— —	280	—	300.
Grochu	— —	560	—	600.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 24 *Maia.*

		Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant		19	8.
— detto Cesarski	. — —	19	3
Fryd. Pruskie	. . . — .	34	—
Luidor	. . . . —	36	—
Złoto frankowy	. . . . — .	32	10
Szeiny Wiedeńskie za 100	— .	228	—
Złoty ryński Szeinami	. — .	1.	22

Towarzystwo Przyiaciół Muzyki w Krakowie odbędzie w Niedzielę dnia 30 Maia r. b. w Sali W. Knotza o godzinie 12 w południe miesięczną popisową Muzykę.

Darowawszy niegdyś rękopism dzieła moiego: *Wiadomości historyczno-krytyczne &.* JP. Mateckiemu, Księgarzowi i Drukarzowi Krakowskiemu, iuż to dla okazania mu moiey przychylności, iuż dla ułatwienia Publiczności nabycia tegoż i gdy po uwszczeniu wydania dochodzą mię narzekania na wysokość ceny, wynalazłem sposób zobowiązania wydawcy do zniżenia iey, na wynadgrodzenie Jego Drukarni rękopisma dalszych Tomów ofiaruiąc: zaczym tenże przychylił się spuścić ią do 42 złp. za obydwa iuż wyszłe dotąd za 63 złp. przedawane Tomy t. i. za Iszy i IIgi współem, oraz przedsięwziąść środki, aby ich za tę ilość dostać można było iak w Krakowie, tak w Warszawie, we Lwowie w Wilnie &c. Tęż cenę t. i. złp. 21 za Tom stanowi i na dalsze teyże samey wielkości i z iednym kopersztychem. — Dan w Krakowie d. 22 Maia 1819.

Max. Hrabia Ossoliński.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż zmocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 11 b. m. w Biórze tuteyszem w dniu 15 Czerwca r. b. od godziny 10 z rana rozpocznie się i w Każdym następnym dniu oprócz świąt Kontynowaną będzie Licytacyia publiczna sprzedaży na dziedzictwo Domów Skarbowych murowanych w Mieście Krakowie położonych niżey wyszczególnionych stósownie do Uchwał Zgromadzenia Reprezentantów z dnia 30 i

31 Grudnia 1818 w Dziennikach Rządowych N. 6 i 7 ogłoszonych iako to:

1.	Domu przy Ulicy Grodzkiey	pod Nrem	115	oszacowanego przez znawców przysięgłych na	złp. 13,701.
2.	ditto	ditto	120	— — — —	12,079
3.	ditto przy Ulicy Kanowney		124	— — — —	5,485 g 22.
4.	ditto	ditto	125	— — — —	8,116 . 22
5.	ditto	ditto	168	— — — —	22,653
6.	ditto	ditto	171	— — — —	7,628
7.	ditto	ditto S. Michała	194	— — — —	7,155
8.	ditto przy Rynku Krakowsk:	ditto	262	— — — —	16,406 g. 22.
9.	ditto w Zamku Krakowskim	ditto	142	— — — —	070
10.	ditto	ditto	154	— — — —	2,679
11.	ditto	ditto	155	— — — —	4271
12.	ditto przy Ulicy Szpitalney	ditto	577	— — — —	2,954
13.	ditto	ditto	594	— — — —	6386

Warunki celnieysze są następuiące:

a. Połowa Summy z Licytacyi wypadłey winna bydź zaraz po zatwierdzeniu Aktu do Kassy Główney wniesioną, druga zaś połowa pozostanie przy realności zalicytowaney, od którey procent 5 od 100 płaconym bydź ma; wolno iednak będzie nabywcy i tę drugą połowę czy to zaraz, czy później w Każdym roku złożyć za poprzedzaiącem wczesnem oznaymieniem.

b. Vadium stanowić będzie dziesiąta część summy szacunkowey, którą przed rozpoczęciem Licytacyi każdy chęć nabycia maiący złoży, a która naywięcey offiaruiącemu w ratę wrachowaną, innym zaś współlicytantom po ukończonym Akcie zaraz zwróconą zostanie. O innych warunkach każdego czasu w Biórze Wydziału wiadomość udzieloną będzie. —— W Krakowie, dnia 12 Maia 1819.

A. Norbtzer.

Gadomski, S.

Ktoby sobie życzył na Inwentarz nabyć Krów swoyskich w dobrym gatunku doynych i młodych, razem sztuk 15 tudzież Byczków Tyrolskich dorodnych i rasy prawdziwey, po 18 miesięcy maiących, może o dalszych szczegułach w Kantorze Gazety Krakowskiey dokładnieszą powiąść wiadomość.

Wieś Szczytniki z Folwarkiem Wielopole w Woiewództwie i Powcieie Krakowskim leżące w Parafii Proszowice będące, maiące Grunta wielkie, łąk podostatek, i stawy dwa wielkie Robocizny, tak bydlaney iak i pieszey tyle ze swemi obrobi i zbierze Te dobra są do sprzedania, a chęć kupna maiący raczy się udać do Gruszowa do Dworu w Powiecie Miechowskim będącego, a tam się dowie o Szacunku tych Dóbr. Inwentarz pomiarowy okazany iemu będzie i te dobra obiechać może.

Dnia 7 i następnych Czerwca r. b w Plebanii Państwa Beyść Obwodu Miechowskiego, sprzedawane będą z wolney ręki za gotową zapłatę rożne Ruchomości po ś. p. Jm: Xięd: Plebanie Fran: Bussiere pozostałe, iako to: żyto, pszenica, ięczmień, groch, konie, klacze z zrebiętami i stadnina, niemniey woły, krowy, trzoda, tudzież, koczyk, bryczki, wozy, sprzęta dorolne, suknie, bielizna, naczynie kuchenne, meble domowe, książki różne i naczynia faiansowe. Życzący sobie takowe kupić zechcą się w terminie mieyscu wyżey wyznaczonym znaydować.

W Powiecie i Obwodzie Kieleckim Woiewództwie Krakowskim znayduie się kilka Folwarków mnieyszych i większych z wolney ręki poiedyńczo na kilka lat do wydzierżawienia; ktoby sobie życzył tey Dzierżawy, zechce się udać do Wsi Nieznanowice w rzeczonym powiecie półtory mili od Miasta pocztowego Małogoszcza leżącey, a tam o kondycyach Dzierżawy zupełnie zainformowanym zostanie.